ASIANTUNTIJALAUSUNTO
Janette Grönfors
Erityisasiantuntija
vs. pääsihteeri
Sosiaali- ja terveysministeriö
Romaniasiain neuvottelukunta
23.2.2022

Romaniasiain neuvottelukunnan lausunto valtioneuvoston ihmisoikeuspoliittisesta selonteosta

Romaniasiain neuvottelukunta (RONK) on ollut mukana valtioneuvoston ihmisoikeuspoliittisen selonteon valmistelussa romaniasioissa ja kommentoinut sitä valmisteluvaiheissa, eri kokoonpanoilla yhdessä romaniväestön kanssa ja niitä kommentteja on myös otettu huomioon selonteossa.

RONK toteaa, että selonteko on laaja ja pitää hyvänä ja välttämättömänä, että romaninäkökulmaa on sisällytetty siihen. RONK pitää hyvänä sitä, että romaneihin liittyvät asiat on nostettu tekstissä esiin myös omana lukunaan, vaikka hyvin suppeasti.

RONK toteaa että, vaikka selonteon painopiste on enemmän kansainvälisissä ja EU-kysymyksissä kuin kansallisissa perusoikeuskysymyksissä olisi ollut hyvä ja aiheellista kiinnittää enemmän huomiota romaniväestön osallisuuteen, osallistumiseen ja yhdenvertaisuuteen liittyviin epäkohtiin Suomessa. RONK keskittyy näihin teemoihin myös tulevassa, valmisteilla olevassa Romanipoliittisessa ohjelmassa (ROMPO3), vuosille 2023 – 2030 EU:n strategisen puiteohjelman romanien yhdenvertaisuudesta, osallisuudesta ja osallistumisesta 2030 mukaisesti.

RONK kiittää ihmisoikeuspoliittisessa selonteossa yhdenvertaisuuteen liittyvää laajaa osiota, joskin toteaa samalla, että romaneihin kohdistuvaa syrjintää tapahtuu kaikilla yhteiskuntamme tasoilla, myös rakenteellisesti lainsäädännöstämme huolimatta.

RONK toteaa, että *antigypsyism* ilmiötä esiintyy vahvasti myös Suomessa ja se olisi ollut hyvä mainita Suomen ihmisoikeuspoliittisessa selonteossa. Suosituksia sen tunnistamiseksi ja torjumiseksi on sekä EU:lla Combating antigypsyism in the post-2020 EU Roma , että Euroopan neuvostolla, ECRI General Policy Recommendation N°13 revised on combating antigypsyism and discrimination against Roma .